สรุปเวทีเสวนานโยบายการศึกษากับพรรคการเมือง "ชวนพรรคร่วมคิด ฟื้นชีวิตเรียนรู้ใหม่ หนุนเด็กไทยก้าวทันโลก" วันอาทิตย์ที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2566 เวลา 10.00 – 13.00 น. ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

สรุปสาระสำคัญ เวทีเสวนานโยบายการศึกษากับพรรคการเมือง "ชวนพรรคร่วมคิด ฟื้นชีวิตเรียนรู้ใหม่ หนุนเด็กไทย ก้าวทับโลก" ดังนี้

• ความเป็นมาของเวทีเสวนานโยบาย :

วัตถุประสงค์ของเวทีเสวนนานโยบายฯ เพื่อเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นต่อนโยบาย ด้านการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเด็กและคนในสังคมไทยให้มีคุณภาพที่ดี โดยพรรคการเมืองมารับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอจากเครือข่ายฯ นำไปปรับนโยบายพรรค นอกจากนี้ ปัญหาการจัดสรรงบประมาณ ระบบโครงสร้าง การเรียนรู้ที่ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริงจึงได้จัดทำหลักสูตรสมรรถนะขึ้นมา (ตามข้อเสนอ TEP) มีนวัตกรรมเพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสังคม¹

2 นำเสนอ TEP White Paper : ความท้าทายในการปฏิรูปการศึกษาและข้อเสนอต่อพรรคการเมือง²

ปัญหาการศึกษาของไทยมีมายาวนานสะท้อนได้จากผลสอบ PISA (ค.ศ. 2018) เด็ก 60% ไม่ผ่านเกณฑ์นำ ความรู้มาใช้งานเบื้องต้น ไม่สามารถนำคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มาใช้ประยุกต์ได้ รวมถึงความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งผลต่อการศึกษาเช่นกัน สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ก่อให้เกิดปัญหาเดิมขยายตัว เด็กสูญเรียนการเรียนรู้ (Learning Lost) ทั้งการปิดโรงเรียน เวลาเรียนน้อยลง เรียนไม่ต่อเนื่อง ส่งผลต่อผลการเรียนรู้ลดลงความสามรรถใน การจัดการ ทักษะการคิดหายไป และเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษามากขึ้น

ความท้าทายที่เกิดขึ้นในอนาคตต้องทำให้เด็กมีสมรรถนะสูงขึ้น คือ 1) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) จะกระทบต่อเกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน คนทำงานกลางแจ้งต้องเจอกับคลื่นความร้อน อีกทั้งจะเกิด การเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมยานยนต์ (จากเครื่องยนต์สันดาปมาเป็นเครื่องยนต์ไฟฟ้า) ปรับการเรียนการสอนของ อาชีวะ 2) การพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวงกว้าง ที่มีสามารถใกล้เคียงกับ มนุษย์ เช่น คอมพิวเตอร์ชนะคนเล่นหมากรุก หมากล้อม หรือ พูดคุยสนทนากับคนได้ ดังนั้น จำเป็นต้องปฏิรูป การศึกษาให้เด็กมีทักษะใหม่ คือ มีทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Thinking) มีการคิดเชิงวิพากษ์ คิดสร้างสรรค์ สามารถสื่อสารทำงานเป็นทีมได้ ใช้เทคโนโลยีเป็น มีความเชื่อว่าคนสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถ เรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เป็นทางการของการศึกษาไทย

การปฏิรูปการศึกษา ยังพบปัญหาความท้าทาย 4 ประเด็น ดังนี้

1. หลักสูตรล้าสมัย : ไม่เอื้อต่อการสร้างสมรรถนะการเรียนรู้ของเด็ก

Ī

¹ รศ.ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ

² ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวาณิชย์

- 2. โรงเรียนเล็กเพิ่ม ครูไม่พอ ต้องบริหาร : เด็กเกิดจำนวนลดน้อยลงทำให้โรงเรียนขนาดเด็กเพิ่มมากขึ้น ไม่มี ครูครบวิชาก ต้นทุนการศึกษาสูง ไม่สามารบริหารจัดการให้มีคุณภาพได้
- 3. สิทธิเสรีภาพนักเรียนยังถูกละเมิด : โรงเรียนยังมีการละเมิดสิทธิเสรีภาพ การถูกบูลลี่ ทำให้เด็กเรียนได้รับ เดือนร้อน กระทบต่อจิตใจ ส่งผลต่อการเรียนรู้ทักษะการคิดขั้นพื้นฐานหรือขั้นสูงได้
 - 4. การปรับวัฒนธรรม ให้กล้าทำสิ่งใหม่ : ปรับเปลี่ยนวิถีคิด วัฒนธรรมการทำงานใหม่

5 ข้อเสนอเพื่อการเปลี่ยนแปลงการศึกษาไทยจากภาคีเครือข่ายการศึกษาไทย (TEP)

- 1. ปรับหลักสูตรแกนนำกลางใหม่ให้เสร็จใน 3 ปี : พัฒนาหลักสูตรหรือต่อยอด (ร่าง) หลักสูตรฐาน สมรรถนะที่มีอยู่เดิมมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และจัดคูปองให้ครูพัฒนาทักษะ ตนเอง
- 2. กำหนดเป้าหมายและแผนบริหารโรงเรียนเล็กที่ชัดเจน : ใช้ข้อเสนอของธนาคารโลกเป็นจุดเริ่มต้น และ เสริมแรงจูงใจให้แก่ครูในการย้ายไปสอนใน Hub School หรือ โรงเรียนเล็กที่ห่างไกล เปิดให้ท้องถิ่นบริหารทรัพย์สิน ให้เกิดการยุบ/ควบรวมใช้ประโยชน์ตามความต้องการ
- 3. ทบทวน ยกเลิกโครงการที่ไม่ตอบโจทย์การพัฒนาเด็กและครู : เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในการทบทวน ยกเลิกโครงการไม่เอื้อต่อการเรียนรู้แล้วนำงบประมาณไปสู่โรงเรียนและเด็กนักเรียนมากขึ้น
- 4. ประกาศนโยบายไม่ยอมรับความรุนแรง : ประกาศนโยบายไม่ยอมรับความรุนแรงในโรงเรียนและเสริม กลไกให้มีมาตรการแก้ปัญหาอยางเป็นระบบ
- 5. สร้างตัวอย่างให้ผู้บริหารมีวัฒนธรรมการทำงานใหม่ : รมว.ศธ. ทำตัวอย่างทำงานแบบใหม่รับฟังปัญหา ให้กำลังใจ สนับสนุนการทำงาน พร้อมกับเสริมกำลังใจให้ครูทำสิ่งใหม่ในการเปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ นวัตกรรม ไม่นำความผิดพลาดมาลงโทษ (หากไม่ร้ายแรง)

(ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก เอกสารชวนพรรคร่วมคิด ฟื้นชีวิตเรียนรู้ใหม่ หนุนเด็กไทยก้าวทันโลก)

3 เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพรรคการเมือง "นโยบายแบบไหนเปลี่ยนการศึกษาไทยได้จริง"

โจทย์คำถาม	แสดงวิสัยทัศน์พรรคการเมือง			
เขทยคายาม	พรรคที่ 1	พรรคที่ 2	พรรคที่ 3	
1. ปรับหลักสูตร	พรรคก้าวไกล :	พรรคชาติไทยพัฒนา :	พรรคประชาธิปัตย์ :	
แกนกลางครั้งใหญ่ให้เอื้อ	- การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ ใช้ได้จริงเป็น	- เรียนในสิ่งที่ใช้ ใช้ในสิ่งที่เรียน ใช้ในสิ่งที่เรียนไม่ฟื้น	- ได้ทำงานขับเคลื่อนงานตามรูปแบบของ TEP	
ต่อการเรียนรู้สมรรถนะ	ทักษะชีวิต ประกอบด้วย 2 ปรับ 2 ลด 2 เพิ่ม	กับเด็กรุ่น Gen Z มีลักษณะรวดเร็ว เข้าถึง Social	อยู่แล้ว	
	(1) 2 ปรับ คือ (1.1) ปรับวิชาการและเป้าหมาย	Media อารมณ์อ่อนไหว ความอดทนน้อย ไม่ชอบ	- สนับสนุน (ร่าง) (ร่าง) พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรม	
	(1.2) ปรับวิธีการสอน	เป็นลูกน้องใคร ซึ่งสถานการณ์โควิดทำทุกฝ่ายต้อง	เพื่อการศึกษา พ.ศ. ผ่านการพิจารณา 10 กว่า	
	(2) <mark>2 ลด</mark> คือ (2.1) ลดจำนวนชั่วโมงการเรียน	ปรับตัว	มาตรา เพื่อนำไปสู่การปรับโครงสร้างหลักสูตร	
	(2.2) ลดการบ้านและการสอบแข่งขัน	- ทำให้ผลสัมฤทธิ์เกิดขึ้นจริง โดยกระทรวงศึกษาได้	เมื่อ (ร่าง) พ.ร.บ. ผ่าน เกิดหน่วยงานองค์กร	
	(3) 2 เพิ่ม คือ (3.1) เพิ่มเสรีภาพในการเรียนรู้	กำหนดกฎระเบียบ การเรียน 55% ผลลัพธ์การเรียน	มหาชน 3 องค์กร หนึ่งในนั้นเป็นองค์กรที่ทำ	
	(3.2) เพิ่มการตรวจสอบ	45% ในแต่ละบริบทพื้นที่แตกต่างกันต้องครู	หน้าที่จัดทำหลักสูตรโดยตรง ซึ่งทาง สสวท. มี	
	- มองกว้างและไกล ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน	ครอบครัวต้องช่วยกัน	อนุกรรมการจัดทำหลักสูตรเชิงนวัตกรรม ถ้าได้	
	มีคูปอง 1,000 – 2,000 บาทต่อปี เพื่อให้เด็ก	- ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม นำเอกลักษณ์ วัฒนธรรม	เป็นรัฐบาลสนับสนุนขับเคลื่อน (ร่าง) พ.ร.บ.นี้	
	นักเรียนนำไปใช้การเรียนรู้ และมีความยืดหยุ่นใน	ท้องถิ่นเข้ามาเป็นชั่วโมงผลลัพธ์การเรียนรู้		
	การทบทวนหลักสูตรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	- ปรับ Mindset เด็กให้ล้มและลุกยืนได้ ให้เด็กภูมิใจ		
		ในตัวเอง		
2. บริหารจัดการ	พรรคเพื่อไทย :	พรรคชาติพัฒนาก้าวหน้า :	พรรคไทยสร้างไทย :	
โรงเรียนขนาดเล็กและ	- ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต	- ใช้เทคโนโลยีมาจัดการศึกษา "Digital	- การแก้ไขปัญหาต้องเริ่มจาก <mark>ปรับหลักสูตร</mark>	
บุคลากรครูเพื่อเพิ่ม	- มีนโยบาย One Family One Soft Power	Transformation" มาเป็น Sandbox	<mark>แกนกลางการศึกษา</mark> ปรับการสอนของครูจาก	
ประสิทธิภาพ	นโยบาย One Tambon One Product เชื่อมกับ	- กลุ่ม Start Up (ของ NECTEC) เชื่อมโยงกับ	Lecturer เป็น Facttalater ให้เด็กคิด	

โจทย์คำถาม	แสดงวิสัยทัศน์พรรคการเมือง			
เขทยทาเกาม	พรรคที่ 1	พรรคที่ 2	พรรคที่ 3	
	โรงเรียนขนาดเล็ก 14,000 กว่าโรงเรียน ปัจจุบัน	ภาครัฐ เพื่อสร้างนวัตกรรมการศึกษา เช่น	วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทำให้ครูได้น้อยลง	
	เกินอีก 2,000 กว่าโรงเรียน ที่มีวิสาหชุมชนขนาด	การจัดการ การลงเวลา ลงระบบ การประเมิน	ครูเรียนรู้ไปพร้อมเด็ก ครูเก่งขึ้นทำให้บริหาร	
	เล็กและคณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้มแข็ง	- เท่าทันข้อมูลสู่การพัฒนา เป็น Super Sandbox	จัดการครูได้ในข้อจำกัด	
	สนับสนุนส่งครูที่ดี จัดให้มี Platform กลาง	- จัดทำ Big data เก็บข้อมูลตั้งแต่การตั้งครรภ์ ทำ	- ปรับสูตรแกนกลางเก่าอาจเหลือไม่ถึง 30%	
	เครื่องมือการทำงาน	ธุรกรรมกับราชการ การเรียน เพื่อสร้างระบบพี่เลี้ยง	(ปรับหลักสูตรก่อนปรับข้อที่ 2-5)	
3. ทบทวนยกเลิก	พรรคภูมิใจไทย :	พรรคไทยสร้างไทย :	พรรคเพื่อไทย :	
โครงการที่ไม่ตอบโจทย์	- โรงเรียนต้อง <mark>ลดการทำโครงการ</mark> ที่ได้รับจาก สพฐ.	- การคัดเลือก รมต. ให้องค์กรด้านการศึกษาร่วมกัน	- จัดทำเป็นวาระแห่งชาติ <mark>ให้มีการบูรณา</mark>	
การเรียนรู้ กระจาย	หน่วยงานราชการต่างๆ ท้องถิ่นลงให้เหลือ	คัดเลือก (vote) ว่าส่งใครเข้ามาเป็นผู้แทน สามารถ	การงบประมาณของหน่วยงาน (กระทรวง	
งบประมาณสู่โรงเรียนและ	ประมาณ 10% (7-10 โครงการ) พิจารณาการทำ	ลงมติ รมต. ทำให้การปรับแกนนำหลักสูตร	ต่างๆ) ที่เข้ามาทำกับโรงเรียน 1 ปีการศึกษา	
นักเรียน	โครงการ คือ (1) โครงการหลักที่ภาพรวมตาม	การศึกษาได้ ที่ผ่านมากระบวนการคัดเลือก รมต.	มีหน่วยงานเจ้าภาพหลักเป็นใคร	
	นโยบายของประเทศ (2) โครงการที่สอดคล้องกับ	จากโควตาทางการเมือง	- ให้คณะกรรมการสถานศึกษากำหนดกิจกรรม	
	พื้นที่หรือมีความจำเป็นดำเนินการร่วมกับพื้นที่	- นักเรียนต้องใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ โรงเรียน	เอง เพื่อให้ใช้งบประมาณเกิดประโยชน์กับเด็ก	
	(3) โครงการที่มีจุดเน้นชอบหรือสนใจ เช่น กีฬา	ต้องทำให้เด็กใช้มีการอินเตอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ	ครู ผู้ปกครองมากที่สุด (ไม่ต้องเป็นคำสั่งจาก	
	ศิลปวัฒนธรรม	มากที่สุด	ศธ.)	
	- รมต. สพฐ. ต้องมีประกาศให้การจัดทำโครงการ		- งานด้านเอกสาร นำไปอยู่ในวิชาการเรียนรู้	
	<mark>ต้องผ่าน</mark> การคัดกรองจากหน่วยงานกลางระดับเขต		หลักสูตรฐานสมรรถนะแบบใหม่ คือ	
	ว่าเหมาะสมกับโรงเรียนหรือไม่		การบูรณาการทุกวิชาการเข้าด้วยกัน มีวิชาการ	
	- ปรับงบประมาณเป็น Box Grant การทุจริตไป		เรียนรู้เชิงรุก ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย	
	ตรวจภายหลังโดยให้โรงเรียนไปดำเนินการบริหาร		คณิตศาสตร์ หลักสูตรสมรรถนะมีความจำเป็น	
	จัดการเอง		และสำคัญอย่างยิ่ง	

โจทย์คำถาม	แสดงวิสัยทัศน์พรรคการเมือง			
เจพยคาถาม	พรรคที่ 1	พรรคที่ 2	พรรคที่ 3	
4. การป้องกัน	พรรคก้าวไกล :	พรรคภูมิใจไทย :	พรรคประชาธิปัตย์ :	
การละเมิดสิทธิเสรีภาพ	- โรงเรียนต้องเป็นพื้นที่ปลอดภัยและไม่มีอำนาจ	- เด็กเรียนต้องเรียนรู้วิชาความรู้ วิชาชีพในชีวิต	- เมื่อทำผิดต้องลงโทษตามกฎหมาย	
และการใช้ความรุนแรงใน	<mark>นิยม</mark> ในเรื่องความปลอดภัย เป็นการคุ้มครอง	วิชาความดี วิชาชีพ	- จัดทำหลักสูตรสิทธิมนุษยชน ได้อบรมครูกับ	
สถานศึกษา	นักเรียนไม่ให้เกิดการละเมินสิทธิ์จากอำนาจนิยม	- ปัญหาที่เกิดกับเด็กมี 2 ส่วน คือ ภัยธรรมชาติ	เด็กใช้กระบวนการเชิงวิพากษ์ ใช้ Coaching	
	เช่น ครูที่ว่านักเรียน ว่าสมควรตายนำไปสู่การ	บุคคล กระบวนการดูแลการใช้ครูแนะแนว เป็นการ	คิดเป็นขั้นตอน เล่นสนุกใช้พื้นที่นวัตกรรม คิด	
	ฆ่าตัวตายจริง การตัดผมเด็ก ให้เด็กไปนั่งพับช้าง	แนะแนวการศึกษาแต่ต้องแนะแนวทักษะชีวิตใน	เป็น คิดชอบ ที่ผ่านมาได้จัดอบรมครูทาง	
	กลางแดด <i>แนวทางการแก้</i> ไขปัญหา	การเอาตัวรอด มีกระบวนการระบบแจ้งข่าว	ออนไลน์ 4 แสนกว่าคน ต่อไปเจอ Fact to	
	(1) กระทรวงฯ ออกกฎระเบียบไม่ให้โรงเรียนไม่	มีวิธีการไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิ์	Fact	
	ขัดสิทธิมนุษยชน	- มีระบบลงโทษอย่างชัดเจน ครู ผู้บริหาร ผู้บริหาร	- แก้ไขปัญหาว่าครูที่มีภาระกิจงานเป็นอย่างไร	
	(2) อบรมครูเรียนรู้การรับมือเรื่องการละเมิน	เขตการศึกษา ต้องจัดระบบร้องเรียนได้ไม่เปิดเผย	หนี้สินของครูเป็นอย่างไร	
	สิทธิมนุษยชน	ตนเอง รมต.ศึกษาทำได้ต้องกล้าและเด็ดขาด	- การเผยแพร่สื่อ (ด้านบวก) ต่อสาธารณะ	
	(3) ถ้ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนกับนักเรียน		ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม	
	ต้องพักใบประกอบวิชาชีพครู		- มีกศิลปะในการพัฒนาตนเอง	
	(4) มีช่องทางการร้องเรียนเป็นอิสระจากเขต			
	พื้นที่และโรงเรียน			
	- ปัญหาด้านสุขภาพจิต : รักษา คัดกรอง ป้องกัน			
	(มีสภาวะซึมเศร้า) ทำอย่างไร (1) ให้เข้าถึงช่องทาง			
	การรักษา เช่น นักจิตวิทยากลุ่มโรงเรียน คลินิก			
	เยาวชน (2) ครูมีเครื่องมือประเมินความเสี่ยง			
	สุขภาพจิต (3) สร้างระบบการศึกษาดีต่อสุขภาพจิต			

โจทย์คำถาม	แสดงวิสัยทัศน์พรรคการเมือง			
เขทอนานาม	พรรคที่ 1	พรรคที่ 2	พรรคที่ 3	
5. การปรับวัฒนธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา :	พรรคชาติพัฒนากล้า :	พรรคเสรีรวมไทย :	
การทำงานให้กล้า	- นโยบายเรียนในสิ่งที่ใช้ ใช้ในสิ่งทีเรียน ต้องปรับ	- วัฒนธรรมในการทำงานที่ไม่กล้า คือ งบประมาณ	- องค์ประกอบการศึกษา คือ ครู นักเรียน	
ทำสิ่งใหม่	หลักสูตรกระบวนการคิด การทำงานต้องปรับเปลี่ยน	และอำนาจ	หลักสูตร การบริหารจัดการ	
	วัฒนธรรมองค์กร (ปรับยาก) ใช้ <mark>หลัก 1 L 4 M 1 R</mark>	อำนาจ เกี่ยวข้อง 1) คณะกรรมการสถานศึกษา	- ปฏิรูปการศึกษา ต้องยุบกระทรวงศึกษาธิการ	
	1) 1 L : ฝึกครูที่เขียนงานวิชาการ สามารถเป็น	ต้องมีความเข้มแข็ง 2) ธรรมนูญโรงเรียน ต้อง	(ศธ.) คือ การสะท้อนความรู้สึกว่า ศธ.บริหาร	
	หัวหน้าทีมนำทีมได้หรือไม่ มีการวางแผน กลยุทธ์	ปรับแก้ไขให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริง (ไม่ Copy	ไม่ดีผลการศึกษาด้อยลง นอกจากนี้	
	อย่างไร	ธรรมนูญโรงเรียนกันมา)	สถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลง มีการใช้	
	2) 4 M : ภาครัฐสนับสนุนทรัพยากรในการเข้ามา	- มีบทลงโทษชัดเจน	เทคโนโลยีเข้ามา ครูส่วนใหญ่ตามไม่ทันโลก ไม่	
	ช่วยวิจัย การศึกษาข้อมูล เพราะปรับหลักสูตรทีมครู	- ผู้อำนวยการโรงเรียน ต้องมาจากการสรรหา	ประสิทธิภาพให้การศึกษาเท่าทันโลก	
	ในพื้นที่เป็นการออกแบบการเรียนรู้ 45% ครูนำ	โรงเรียนมีการแข่งขันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง	- ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ เด็กนักเรียน กล้า	
	หลักการกระบวนการให้เป็นรูปธรรม	คูปองการศึกษาสามารถใช้ที่ไหนก็ได้ นำไปสู่ Lift	คิด กล้าตอบคำถาม สำหรับความรุนแรงใน	
	3) 1 R : นำไปทดลอง ทำวิจัยแล้วได้ผลต้องให้	Long Learning	โรงเรียน เด็กกับเด็ก เด็กกับครู เด็กกับรัฐ (รัฐ	
	รางวัล แรงจูงใจ แรงเสริมบวก ปรับกระบวนการ	- โรงเรียนต้องมีการแข่งขันเสรี การพัฒนาจะเกิดขึ้น	ตั้งกฎระเบียบขึ้น เช่น การกร่อนผม)	
	กล้าคิด กล้าทำสิ่งใหม่ ที่นำไปสู่หลักสูตร		- ปรับหลักสูตรการศึกษา คือ ลดเวลา คือ	
			เรียนระดับประถมศึกษา 5 ปี ระดับชั้น	
			มัธยมศึกษา 4 ปี และระดับมหาวิทยาลัย 3 ปี	

4 เน้นซ้ำนโยบายแต่ละพรรคการเมือง

พรรคชาติไทยพัฒนา	พรรคเพื่อไทย	พรรคภูมิใจไทย	พรรคก้าวไกล
- เน้นจุดแข็งของประเทศด้าน	- เปลี่ยนการศึกษาเป็นการเรียนรู้ตลอด	- นโยบายพรรคเน้นเรื่องการศึกษาเพื่อ	- ปัญหาการศึกษาที่ผ่านมา ไม่สามารถ
ความสามารถด้านอาหาร ด้านการบริการ	ชีวิต การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สมรรถนะ)	แก้ไขปัญหาปากท้อง สร้างอาชีพและ	แก้ไขได้ เนื่องจาก
การท่องเที่ยว และด้านการเกษตร เป็น	ต้องมีการเรียนแบบ Fast Track ของเด็ก	การมีงานทำ และจัดการเรียน/การสอนให้	1) Efficiency การไม่มีประสิทธิภาพ
ตัวนำ เรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนา	เนื่องจากเด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน ระดับ	ดำรงอยู่ได้ในสังคมยุคใหม่	ต้องแก้ไขปัญหาด้วยการลด คือ (1) กล้าลด
คุณภาพ แก้ไขปัญหาความยากจน	ประถมศึกษาสมองมีการพัฒนาที่เร็ว เช่น	- คาดหวังเกี่ยวกับ (ร่าง) พ.ร.บ. ส่งเสริม	ชั่วโมงเรียน ลดวิชาการ ลดวิชาบังคับ
ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม	การเรียนรู้ทางภาษา มี <mark>การพัฒนา</mark>	การเรียนรู้ พ.ศ (เรียนรู้ตามระดับการ	(2) ลดหรือยกเลิกกิจกรรมที่ทำให้ครูที่
- รณรงค์ลดโลกร้อน เพิ่มรายได้	Platform Learn to Earn เก็บสมรรถนะ	พื้นฐาน เรียนรู้ตามอาชีพ เรียนรู้ตาม	เสียเวลาไป เช่น นอนเวร การประเมิน งาน
ประชาชน การศึกษาต้องส่งเสริมมุมมอง	ของคนไทย มี Up skills Re skills New	อัธยาศัย มีการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ) แม้ว่า	เอกสาร (3) กระจายงบประมาณให้
ใหม่ เช่น ด้านการเกษตรในการขาย	skills เพื่อให้อยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่าง	(ร่าง) พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ	โรงเรียนกับครูโดยตรงตามความต้องการ
คาร์บอนเครดิต เด็กนักเรียนสามารถ	รวดเร็ว	(ไม่มีทางผ่านการพิจารณาเนื่องจาก	และ (4) กระจายอำนาจในการตัดสินใจโดย
ออกแบบชีวิตตนเองได้เอาจุดแข็งมาพัฒนา	- โรงเรียนขนาดเล็ก ครูพัฒนาตนเองผ่าน	เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ) ดังนั้น	ไม่ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ กระจายอำนาจ
ให้มากขึ้น	Platform Learn to Earn ที่รวบรวมแนว	ระบบโรงเรียนในอนาคตเป็นลักษณะ	ในการคัดเลือกบุคคลกร กระจายอำนาจ
- พัฒนาครูผ่าน Cluster โรงเรียนเดียว	การสอนที่ดีๆ โชว์วิธีการสอน มีระบบ	Virtual School ซ้อนกับการเรียนในระบบ	หลักสูตรวิชาการสอดคล้องกับพื้นที่
เป็นกลุ่มโรงเรียน เพื่อขยายศักยภาพ เพิ่ม	บันทึกแบ่งปันการเรียนรู้ โดย พ.ร.บ.ครู	ต้องก้าวข้ามปัญหาเดิมเพื่อทำเรื่องใหม่	2) Empathy การศึกษาที่ดีต้องไม่เป็น
สมรรถนะครู ให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้	บุคลากรการศึกษา มีค่าวิทยพัฒน์ ให้ครูที่		อำนาจนิยม ต้องมีการคุ้มครองให้กับผู้เรียน
เด็กไม่เกิดการย้ายถิ่นฐาน สร้างความ เก่งนอกเหนือจากค่าวิทยฐานะ			และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วม 4 เด้ง คือ
เข้มแข็งให้กับชุมชน	- เสริมพลังของครอบครัว ค้นหา		(1) หลักสูตรใหม่ (พรรคก้าวไกล) ให้
	ความสามารถ สมรรถนะของเด็กตั้งแต่เล็ก		นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมใน 1 ปี
	จนถึงวัยชรา		(2) สร้างการมีส่วนร่วมในการประเมิน 360

พรรคชาติไทยพัฒนา	พรรคเพื่อไทย	พรรคภูมิใจไทย	พรรคก้าวไกล
			นักเรียนประเมินครู ครูประเมิน ผู้อำนวยการโรงเรียนได้ (3) เพิ่มการส่วน ร่วมของนักเรียนในการ เข้าร่วมตัดสินใจ และ (4) ให้นักเรียนกำหนดอนาคตของ
			ประเทศ โดยมีสภาเยาวชนภายใต้สภาพ ผู้แทนราษฎรให้มีการเลือกตั้งเข้ามาในสภา เยาวชนแล้วยื่นข้อกฎหมาย แล้วยื่นกระทู้ ไปในสภาฯ ได้อย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี

พรรคเสรีรวมไทย พรรคประชาธิปัตย์		พรรคชาติพัฒนากล้า	พรรคไทยสร้างไทย
- โลกยุคใหม่ Chart GPT เป็นโจทย์ที่	- โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียน Stand	- ผลสอบ PISA สะท้อนสถานการณ์ของ	- ปรับวัฒนธรรมการทำงานตั้งแต่
ท้าทายของมนุษย์	Alone ใช้วิธีการเดียวกับพื้นที่นวัตกรรม	เด็กนักเรียน (ไร้ความฝัน ไม่รู้ว่าเรียนอะไร	วัฒนธรรมการเมือง วัฒนธรรมของ
- ปฏิรูปครู ตั้งแต่กระบวนการผลิตครู	(Sandbox) ดังนั้น ต้องผลักดันให้ (ร่าง)	หาความรู้อะไร ไม่เป้าหมายในชีวิต ไม่	กระทรวง วัฒนธรรมของข้าราชการ
ให้มีคุณภาพ เท่าทันสถานการณ์โลก	พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ ผ่าน	สามารถแยกข้อเท็จจริง)	วัฒนธรรมของครูจาก Lecturer เป็น
- นักเรียนต้องกล้าคิด กล้าตอบ ปฏิเสธ	การพิจารณา กรณีไม่ผ่าน การเรียนรู้	- สร้างทีมรุ่นใหม่ My Life My Goal	Facttalater เรียนรู้ไปพร้อมกันระหว่างครู
ความรุนแรง	ตลอดชีวิต การศึกษาทางเลือกไปอยู่ใน	ทั่วประเทศเพื่อสร้างความฝัน จุดประกาย	กับเด็ก
- นักเรียนต้องได้เรียนฟรี ประถมศึกษา	สพฐ. (ในปัจจุบัน) เป็นการศึกษาหลัก	ให้เด็กสมัยนี้ว่าเป้าหมาย คืออะไร สร้าง	- เปลี่ยนแกนการศึกษาตามหลักสูตรที่
จนถึง ปริญญาเอก	ไม่ได้และต้องหาหน่วยงานมารับผิดชอบ	ภาพการมีรายได้ มีธุรกิจเฉดสีว่าเป็นส่วน	กระทรวงศึกษาธิการกำหนด 20-30% ที่
- อาหารกลางวันต้องเพิ่มมื้ออาหารเช้า	การศึกษาทางเลือก (โดยเฉพาะ) หรือ	หนึ่งของอนาคตอย่างไร สร้างรายได้อะไร	เหลือให้ท้องถิ่นนำไปจัดการ เพื่อรู้ว่าเด็ก
เพิ่มงบฯ จาก 20 เป็น 50 บาท รวมทั้ง	สนับสนุนให้ พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรม	- มีความเชื่อว่าการแข่งขันของโรงเรียน	ต้องการอะไร (ตลาดต้องการอะไร แล้วครู

พรรคเสรีรวมไทย	พรรคประชาธิปัตย์	พรรคชาติพัฒนากล้า	พรรคไทยสร้างไทย
โรงเรียนเอกชน ไม่ใช่เฉพาะโรงเรียนของรัฐ เท่านั้น	การศึกษา ให้มากขึ้น หรือปัญหาครู โยกย้ายให้สามารถโยกย้ายได้ในพื้นที่ นวัตกรรม รวมถึงการสนับสนุนจาก ท้องถิ่นไม่ได้เนื่องจากติดปัญหาเรื่อง กฎ ระเบียบ	เป็นการพัฒนา มีอิสระ มีงบประมาณ เพียงพอที่สร้างโอกาสให้กับเด็กทุกคนได้	สอนไปทิศทางนั้น) - งบฯ บริหารจัดการไม่ต้องขึ้นกับ นักการเมือง ให้ท้องถิ่นบริหารจัดการ - การละเมิดสิทธิ โดยเปลี่ยน Mindset ของโรงเรียน Mindset ของครู Mindset ของเด็กก็เปลี่ยน พิจารณาจากสมรรถนะ เด็กนักเรียนเป็นหลัก ให้อยู่กฎเกณฑ์ที่ เหมาะสม

5 เปิดเวทีแลกเปลี่ยนจากผู้เข้าร่วมเวทีเสนานโยบาย

คำถามที่ 1 : อะไรที่สำคัญที่สุดในการลงมือทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการศึกษาไทย ใน 4 ปี แล้วจะทำอย่างไรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้จริง ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น พรรคประชาธิปัตย์ พรรคก้าวไกล พรรคภูมิใจไทย - นโยบายที่สำคัญ คือ 1) การศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาปาก - สิ่งสำคัญที่สุด คือ <mark>นายกรัฐมนตรี</mark> ที่มากำกับคัดเลือก - 6 เรื่อง สำคัญการเปลี่ยนแปลงการศึกษา ได้แก่ 1) การศึกษาฟรีจริง 2) การศึกษาที่มีโรงเรียนปลอดภัย ท้อง สร้างเพื่ออาชีพและการมีงานทำ (การสร้าง คนที่ คณะรัฐมนตรี เลือก รมต. ต้อง เข้าใจการปฏิบัติการ เชื่อมโยงทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมทำงานเพื่อให้ต่อยอด เป้าหมายชัดเจน ทำงานภาคส่วนใด เช่น การสร้าง ไร้อำนาจนิยม 3) การศึกษาหลักสูตรใหม่เท่าทันโลก การทำงานไปสู่เป้าหมาย 4) การศึกษาคืนเวลาให้ครู คืนครูให้นักเรียน คืนคุณค่า นักธุรกิจ Digital 9 ล้านคน ตำบลละ 1,000 คน และ วิชาชีพให้กับครู 5) การศึกษาสนับสนุนการเรียนรู้ตลอด นักศึกษาในอาชีวะและมหาวิทยาลัย ต้องเรียนการขาย ชีวิต 6) กระจายอำนาจในการศึกษา สินค้า Online E-Commerce เพื่อสร้างผลผลิตจากสังคม) - สิ่งสำคัญที่สุด คือ <mark>การกระจายอำนาจ</mark>ที่นำไปสู่การ 2) จัดการเรียน/การสอนให้ดำรงอยู่ได้ในสังคมยุคใหม่ เกิดขึ้นของข้อที่ 1-5 ได้ ซึ่งการกระจายอำนาจการบริหาร (การสร้างครูตำบล /ครูหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 3 คน สำรวจ ให้การศึกษา ทำให้คนเอาตัวรอดในยุคใหม่ ปัญหา ราชการแผ่นดิน คือ ปฏิรูประบบราชการ ประเมิน ข้าราชการใหม่ เศรษฐกิจ สังคม)

พรรคชาติพัฒนากล้า	พรรคเพื่อไทย	พรรคเสรีรวมไทย
- การเปลี่ยนแปลงสามารถทำได้เลย กล้าและลองทำ การศึกษาที่เป็น Sandbox ที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ ทำให้เกิดการแข่งขันทางการศึกษา	 การปรับปรุงกฎระเบียบทางการศึกษา ต้องทำร่วมกับ ฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ การนำไปสู่ Big Data ต้องมีการออกแบบการศึกษาให้ ตอบโจทย์ด้วย 	- เริ่มจากกำหนดเป้าหมายการศึกษาให้ชัดเจน การปฏิรูปการศึกษาโดยตัด ลด เลิกวิชาการที่ไม่มี ความจำเป็น ลดเวลาเรียน ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษา ปฏิรูปการพัฒนา (ผลิต) ครู

คำถามที่ 2: วัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นอุปสรรค มีวิธีการแก้ไขอย่างไร

พรรคไทยสร้างไทย :

- ต้องได้ รมต. ที่มีความเข้าใจเรื่องการศึกษา

ം പ	ਕ ਕ	a 0	a v	ବାର ଓ ଏହା । ଏ
คาถามท 3 :	การศกษาเพอก	ารมงานทาแส	าะการเรยนรตล๏	วดชีวิตทำได้อย่างไร
			ข	

	U .				
พรรคไทยสร้างไทย	พรรคประชาธิปัตย์	พรรคก้าวไกล	พรรคเพื่อไทย		
- สอนให้จบทำงานได้ ปรับการศึกษาให้	- สภาการศึกษากำหนดทิศทางการศึกษา	- ร่างหลักสูตรใหม่ที่สามารถทำได้จริง	- ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้อง		
เท่าเทียมกัน ดู Demand & Supply ของ	ไทย มีการกำหนดตัวชี้วัดพื้นที่นวัตกรรม	- อาชีวศึกษา 3 นโยบายหลัก ขยาย	มีกฎหมายการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการ		
ตลาดโลกด้วย	โรงเรียนที่มีสมรรถนะ ได้ทำร่วมกับ	ปวช. เป็น ปวส., สนับสนุนงบประมาณ 10	ยกระดับนอกระบบและเชื่อมโยงการเรียนรู้		
	เครือข่ายประชาชน โดยใช้ฐานสมรรถนะ	ล้านบาทต่อปีต่อแห่ง ยกระดับอาชีวะของ	กับการทำงาน		
	อาชีพ (เดิม) 10 อาชีพ และอาชีพใหม่ 10	รัฐ ส่งเสริมทวีภาคี	- ต้องมี <mark>ระบบ Credit Bank</mark> โดย		
	อาชีพ มากำหนดออกแบบเป็นหลักสูตร	- Lift Long Learning 2 ส่วน คือ	สภาการศึกษามีส่วนช่วยสนับสนุน (ไม่อยู่		
		1) มี Platform 3 in 1 netflix link in	ภายใต้กระทรวงศึกษา) ให้อยู่ภายใต้สำนัก		
		Job cb	<mark>นายก</mark> เชื่อมโยงกระทรวงที่ทำให้เกิดการ		
		Netflix คือ รวบรวมการเรียนรู้	เรียนรู้ตลอดชีวิต (ทุกกระทรวง) เชื่อม		
		ระดับพื้นฐาน การเรียนรู้ตลอดชีวิต	อาชีวะ และ สพฐ. ซึ่งตอบโจทย์เรื่อง		
		link in เป็นบันทึกว่ามีการเรียนรู้	โรงเรียนขนาดเล็กได้ ผู้ปกครองส่งลูก		
		อะไรบ้าง	Home school เรื่อง Platform Learn to		
		Job cb ดึงเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมา	Earn การเก็บสมรรถนะ พัฒนาทักษะ		

คำถามที่ 3: การศึกษาเพื่อการมีงานทำแล	าะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทำได้อย่างไร		
		จับคู่การมีงานทำ	แล้วส่งเสริมให้โรงเรียนพ่อแม่ (ปฐมวัย) มี
		2) ทำคูปองเสริมทักษะ วัยทำงาน	อยู่แล้ว ต่อยอด 30 บาทมีคุณค่าใช้บัตร
		เพิ่มเติม	ประชาชนไปศูนย์บริการการรักษาใกล้ใจ
			ใกล้บ้าน ให้ความรู้พ่อแม่ เลี้ยงลูกเล็ก
			สถานปฐมวัย จัดงบประมาณช่วยท้องถิ่น
			ในเรื่องอาหารและนม ให้ท้องถิ่นเพื่อ
			โภชนาการและพัฒนาของเด็ก
พรรคชาติพัฒนากล้า	พรรคภูมิใจไทย	พรรคเสรีรวมไทย	
- สิ่งสำคัญ คือ <mark>ข้อมูล</mark> การให้การศึกษาจึง	- อยากให้การศึกษาได้ดีขึ้น การศึกษา	- การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับ	
ให้เป็น INCENTIVE เพราะ ไม่มี data	เพื่ออาชีพและมีงานทำงาน สร้างคนให้	ความต้องการของตลาด ดังนั้น ต้องผลิตครู	
- ความสำเร็จได้ทุกคนต้อง <mark>ช่วยกันทำ</mark>	สอดคล้องกับความต้องการ เช่น	ให้ทันต่อความต้องการ เปลี่ยนแปลงที่	
อะไรได้ทำเลย Sandbox ทำได้ทำเลย	การขายสินค้า Online Farming โดย	เกิดขึ้น	
	หน่วยงานด้านการศึกษาต้องมีความชัดเจน		
	อาชีวศึกษาปรับตัว แล้วอุดมศึกษาสร้าง		
	นวัตกรรมใหม่ให้เกิดขึ้นกับประเทศไทย		
	- ใช้ระบบ Funding ต้องมีวิสัยทัศน์ที่		
	ถูกต้อง แบ่งบทบาทภารกิจให้ชัดเจน		
	Empowerment ใครมีส่วนร่วมในการจัด		
	การศึกษาบ้าง		

คำถามที่ 4: โรงเรียน Stand Alone จะมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร จะพัฒนาเป็น sab box ได้หรือไม่ และการดูแลการศึกษาทางเลือก (มาตรา 12) Home Scholl อย่างไร

พรรคก้าวไกล	พรรคเสรีรวมไทย	พรรคเพื่อไทย
- เป้าหมายต้องการโรงเรียนที่ดี ใกล้บ้าน ให้เกิดขึ้นจริงได้	- การบริหารจัดการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก	- ตอบอยู่ในคำถามข้อที่ 3
คือ 1) จัดงบประมาณใหม่ 2) มีเกณฑ์โรงเรียน	ต้องปรับฐานคิดใหม่ ไม่ยึดมิติเศรษฐกิจ (การสิ้นเปลือง)	
ที่ชัดเจน 3) ปลดล็อคกฎระเบียบให้แชร์ทรัพยากร 4) ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทมากขึ้น	เนื่องจากมีการใช้หลักสูตรเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดใหญ่	

คำถามที่ 5 : พรรคการเมืองมีนโยบายเรื่องการศึกษาปฐมวัยหรือไม่ ถ้ามี มีอย่างไร

	ou.		
พรรคประชาธิปัตย์	พรรคก้าวไกล	พรรคเพื่อไทย	พรรคชาติพัฒนากล้า
- ให้ความสำคัญปฐมวัย ในการ	- นโยบายส่งเสริม 0-6 ปี คือ แรกเกิด	- ตอบอยู่ในคำถามข้อที่ 3	ประเด็นปฐมวัย ครอบครัวแหว่งกลาง
Unplugged Coding ตั้งแต่ปฐมวัยลงมา	3,000 บาท ขยายสิทธิลาคลอด 180 วัน		เป็นปัญหา การลาคลอดเป็นสิ่งที่ดี แต่ต้อง
เปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน	ขยายเงินอุดหนุนเด็ก 600 บาท เป็น		ส่งลูกไปอยู่กับคนอื่น เงินอุดหนุนไม่
เป็นการคิดวิเคราะห์เป็นขั้นเป็นตอน	1,200 บาทต่อเดือน ถ้วนหน้า เพิ่ม		สนับสนุน อุดหนุนแต่พรรคพัฒนากล้ามี
- น้ำ EF กับ Unplugged Coding	งบประมาณในการพัฒนา ศพด.		นโยบายเรื่องนี้
ไปด้วยกัน	- ให้อาคารสำนักงานขนาดใหญ่ต้อง		
	จัดทำห้องเลี้ยงเด็กด้วย		

คำถามที่ 6 : การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในของการศึกษาในกรุงเทพฯ กับต่างจังหวัดอย่างไร และต้องสร้างครูอย่างไร พรรคไทยสร้างไทย พรรคชาติพัฒนากล้า พรรคประชาธิปัตย์ พรรคก้าวไกล - แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ คือ 1) เพิ่มงบ 33,000 - Smart Device โดยกระทรวงศึกษาธิการมี - ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง - สนับสนุนให้มีการจัดทำ Portfolio ล้านบาท เพื่อให้การศึกษาฟรีเกิดขึ้นจริง 2) กระจาย มีนัยยะที่สำคัญกับความรู้ของเด็ก คณะกรรมการเริ่มทำในกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล กับ จัดค่ายต่างๆ เช่น ค่ายวัฒนธรรม ฉะนั้นต้อง<mark>แก้ไขปัญหาทั้</mark>งระบบ โรงเรียนการศึกษาพิเศษ โรงเรียนพระราชดำริ เป็น งบประมาณ ให้อิสระโรงเรียนในการนำไปใช้ให้ ค่ายวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ต้องจัดให้ การให้ยืมใช้ในสถานศึกษา แล้วให้มีการจัดซื้อจัด (ไม่ใช่แก้เฉพาะด้านการศึกษาเท่านั้น) มีลีก (แข่งขัน) หลายระดับ เพื่อให้ แก้ปัญหาที่ตรงกับความต้องการ 3) การเรียนต่อ จ้างจากพื้นที่ สำหรับเนื้อหาจะบรรจุจะสอดคล้อง มหาวิทยาลัย ข้อสอบต้องอิงกับหลักสูตร เปิดเผย นักเรียนมีกลุ่มสัมพันธ์ กับชุมชน อาชีพ วัฒนธรรมแต่ละพื้นที่ ข้อมูล Tcat เปิดเผยทันที ลดค่าสอบเข้า - นโยบายพรรคมีการขยายอินเตอร์เน็ตให้ครบ มหาวิทยาลัยไม่เกิน 500 บาท หรือเป็นศูนย์ 1 ล้านจด พร้อมกับ Smart Device - ให้มีการเรียนฟรีจนถึงปริญญาตรี ครอบคลุมถึง อาชีวะที่เรียนทวีภาคี พรรคเพื่อไทย พรรคเสรีรวมไทย พรรคภูมิใจไทย ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แก้ไขโดยเรียนฟรี - ต้องสร้างรายได้เพิ่มขึ้นในครัวเรือน - Visual School ที่มีซ้อนอยู่กับการเรียนในระบบ เพื่อให้เข้าถึงการศึกษาได้ดี โรงเรียน <mark>ครูต้องเป็น Facttalate</mark>r ว่าเรียนรู้อะไรได้ครู ตั้งแต่ประถมศึกษา – ปริญญาเอก ทำหน้าที่ช่วย - หลักสูตรการศึกษา หลักสูตรแกนกลาง ลดเวลา เรียนในโรงเรียน พัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าปัญหาด้านการศึกษาเป็นปัญหาที่มีมายาวนานไม่สามารถแก้ไขได้โดยนโยบายเฉพาะประชานิยม เวทีเสวนาฯ ได้เห็นวิสัยทัศน์ของพรรคการเมืองที่นำเสนอทั้งเชิงระบบ เชิงให้เท่าทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยน ทำให้เห็นว่าหลักสูตร คือ เป้าหมายของการศึกษาเพื่ออะไร ระบบการศึกษาสามารถปรับปรุงได้ เช่น การบริหาร จัดการ การดูแลโรงเรียน นอกจากกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ต้องมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียน ครู ผู้ประกอบการ ท้องถิ่น และภาคส่วนต่างๆ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาให้เกิดขึ้น³

-

³ นพ.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์